

การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

นางพรทิมล เจริญสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974 - 563 - 927 - 3

I16607097

087144

AN ANALYSIS OF SOCIAL STUDIES SUPPLEMENTARY BOOKS
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Mrs. Pongpimon Charoensuk

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น

โดย

นางทรวินิต เจริญสุข

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาธุติกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สุประกิจฐ์ มุขนาค)

คณะกรรมการสอววิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์ศรี วาสนฉะสิทธิ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัณย์ วิทยาธุติกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์เข้มจันทร์ สุวินทวงศ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้นิสิต นางพรพิมล เจริญสุข

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลาวัญย์ วิทยาวุฒิกุล

ภาควิชา มัธยมศึกษา

ปีการศึกษา 2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย /

เพื่อวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 เล่ม ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านผู้เขียน
- ด้านช่วงเวลาที่ตั้งและพิมพ์
- ด้านรูปเล่ม
- ด้านเนื้อหา
- ด้านลีลาการเขียน

วิธีดำเนินการวิจัย /

1. สืบหาหนังสืออ่านประกอบวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 5 เล่ม จาก 20 เล่ม ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ให้ครูสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา 60 โรงเรียน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายและให้เลือกเล่มที่ใช้มากที่สุดตามลำดับ ปรากฏว่าหนังสือ 5 เล่มที่ได้จากการสำรวจได้แก่

- การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- การปกครองระบอบประชาธิปไตย
- เทียวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา
- หนุ่มชาวนา

- ชาน้ำชาทะเลในเมืองไทย

2. นำหนังสืออ่านประกอบ 5 เล่ม ที่ได้จากการสำรวจมาวิเคราะห์ด้วยตัวผู้วิจัยเองในเชิงพรรณนา ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ให้ครูผู้สอนศึกษาผู้ใช้จำนวน 70 คน ใน 23 โรงเรียน ซึ่งใช้หนังสืออ่านประกอบ 5 เล่มตามลำดับที่ได้สำรวจไว้ แสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ ต่อหนังสือ 5 เล่มด้วย

4. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละและความถี่เฉลยคณิต แลวนำเสนอเป็นตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์เชิงพรรณนาของผู้วิจัย ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นปรากฏดังนี้

- คำนผู้เขียน

ส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาถึงระดับปริญญา มีคุณวุฒิ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่แต่ง เกี่ยวกับวงการศึกษา และมีประสบการณ์ในการแต่งหนังสือ

- คำนช่วงเวลาแต่งและพิมพ์

หนังสือทุกเล่มไม่ปรากฏปีที่แต่ง หนังสือที่พิมพ์ไม่เกินกว่า 10 ปี มีจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย หนุ่มชาน้ำชา ทะเลในเมืองไทย ส่วนเล่มที่พิมพ์เกินกว่า 10 ปีมีเพียงเล่มเดียว คือ เทียวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา

- คำนรูปเล่ม

หนังสือแต่ละเล่ม มีลักษณะรูปเล่มแตกต่างกันในค่านลักษณะเล่มปก คุณภาพของกระดาษ ขนาดตัวอักษร การพิมพ์ การเข้าเล่ม

- คำนเนื้อหา

หนังสือที่มีเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านประกอบ ได้แก่ หนังสือ เรื่อง การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบ

ประชาธิปไตย หนุ่มชาวนา

หนังสือที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา

ได้แก่ หนังสือ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย หนุ่มชาวนา ชวนำชาวทะเลในเมืองไทย

- คำนดิลาการเขียน

หนังสือทุกเล่มมีคุณลักษณะลีลาการเขียนคล้ายคลึงกันในเรื่องการใช้ภาษา การจัดเรื่องและการเรียบเรียง วิธีการเขียน

2. ผลการแสดงความคิดเห็นเชิงวิเคราะห์ของครูสังคมศึกษาผู้ใช้ ความเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ปรากฏดังนี้

- คำนรูปเล่ม

ครูสังคมศึกษาผู้ใช้ แสดงความคิดเห็นว่า หนังสือที่มีคุณภาพคำนรูปเล่มอยู่ในระดับดีมากมีจำนวน 3 เล่ม ได้แก่ หนังสือ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย เที้ยวอเมริกา เทื่อ สหรัฐอเมริกา หนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ มีจำนวน 2 เล่ม ได้แก่ หนังสือ เรื่องหนุ่มชาวนา และชวนำชาวทะเลในเมืองไทย

- คำนเนื้อหา

ครูสังคมศึกษาผู้ใช้ แสดงความคิดเห็นว่า หนังสือที่มีคุณภาพคำนเนื้อหา ความความหมายของหนังสืออ่านประกอบอยู่ในระดับดี มีจำนวน 3 เล่ม ได้แก่ หนังสือ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย หนุ่มชาวนา ส่วนหนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้มีจำนวน 2 เล่ม ได้แก่ หนังสือ เรื่อง เที้ยวอเมริกา เทื่อ สหรัฐอเมริกา และชวนำชาวทะเลในเมืองไทย

สำหรับหนังสือที่มีคุณภาพคำนเนื้อหาด้วยความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของวิชาสังคมศึกษา อยู่ในระดับดี มีจำนวน 4 เล่ม ได้แก่ หนังสือ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปกครองระบอบประชาธิปไตย หนุ่มชาวนา ชวนำชาวทะเลในเมืองไทย ส่วนหนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้มีเพียงเล่มเดียวคือ หนังสือ เรื่อง เที้ยวอเมริกา เทื่อ สหรัฐอเมริกา

- ก้านลีลาการเขียน

ครูสังคมศึกษาผู้ใช้ แสดงความคิดเห็นว่า หนังสือนี่มีคุณภาพก้านลีลาการเขียนอยู่ในระดับดี มีจำนวน 2 เล่ม ได้แก่ หนังสือนำเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตย หนึ่งเล่ม ส่วนหนังสือที่มีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้มีจำนวน 3 เล่ม ได้แก่ หนังสือนำเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เทียบอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา ชวนนำชาวทะเลในเมืองไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- NOOM-CHAO-NA (The Young Farmer)
- CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI (Sea Dyaks

Sea Gypsies in Thailand)

2. The researcher analysed descriptively five selected social studies supplementary books based on criteria set up by the researcher.

3. A set of questionnaire consisted of rating scale items, and constructed by the researcher was sent to 70 social studies teachers who used those five selected supplementary books in 23 schools.

4. The obtained data were analysed by means of percentage, arithmetic means and presented in tables with explanations.

Results

1. As analysed descriptively by the researcher based on the constructed criteria :

- Author

Most authors possessed academic degree level education, with adequate knowledge and experience in writing books.

- Time of Writing and Print

None of the writing date was found in any of the five supplementary books but four books were printed within not more than ten years namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI, and only one book namely : TIEW-AMERICA-NUA, TON-TIEW-SAHARAT-AMERICA was printed more than ten years.

- Format

All of them differed in shape of books, covers,

quality of paper, size of alphabets, printing, and the body arranging of the book.

- Content

The content of three out of the five social studies supplementary books supplemented social studies curriculum and textbooks namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA

The content of four out of the five supplementary books were compatible to the objectives of the social studies namely: GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI.

- Style of Writing

All of the five supplementary books were similar in style of writing, language used, sequencing and organization of content.

2. As opined and analysed by the social studies teachers who used them based on the constructed criteria :

- Format

Social studies teachers opined that the format of three out of the five supplementary books namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, TIEW-AMERICA-NUA-TON-TIEW-SAHARAT-AMERICA were at a good level, while the other namely : NOOM-CHAO-NA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI were at fair level.

- Content

1. Social studies teachers opined that the content

of three supplementary books namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA supplemented social studies curriculum and textbooks were at a good level, while the other namely : TIEW-AMERICA-NUA-TON-TIEW-SAHARAT-AMERICA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI were at fair level.

2. Social studies teachers opined that the content of four supplementary books namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI were compatible to the objectives of the social studies at a good level, while the other namely : TIEW-AMERICA-NUA-TON-TIEW-SAHARAT-AMERICA was at a fair level.

- Style of Writing

Social studies teachers opined that the quality of two supplementary books namely : GARN-POKRONG-RABOB-PRACHA-TIPATAI, NOOM-CHAO-NA were at a good level, while the other namely : GARN-ANURAK-SUBPAYAKORN-THAMMACHAT-LAE-SING-WADLOM, TIEW-AMERICA-NUA-TON-TIEW-SAHARAT-AMERICA, CHAO-NAM-CHAO-TA-LAE-NI-MUANG-THAI were at fair level.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์
ลาวัณย์ วิทยาวุฒิกุล ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น คำปรึกษา คำแนะนำ และปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ อาจารย์นิสา ชูโต ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ เกี่ยวกับการวิเคราะห์หนังสือ การ
สร้างแบบสอบถาม อาจารย์แฉงจันทร์ สุวินทวงศ์ ได้กรุณาให้คำปรึกษา พร้อมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิ
3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กองแก้ว เจริญอักษร รองศาสตราจารย์ นพคุณ คุณาชีวะ
อาจารย์นิสา ชูโต ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาในการตรวจสอบความตรงของกรวิเคราะห์ ผู้วิจัย
ขอกราบขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือจนงานวิจัยนี้
สำเร็จได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ บรรพบุรุษของห้องสมุด กรมวิชาการที่กรุณาให้ข้อเขียนหนังสือมาวิเคราะห์

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนและอาจารย์ใหญ่ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือใน
การแจกแบบสำรวจ แบบสอบถาม พร้อมทั้งขอบคุณอาจารย์สอนสังคมศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ
ในการตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณวิชัย ศรีจำรัส ที่กรุณาช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้จนงานวิจัย
สำเร็จได้ด้วยดี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พรพิมล เจริญสุข

บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิจกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	12
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	12
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	257
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	257
วิธีดำเนินการวิจัย	257
สรุปผลการวิจัย	258
อภิปรายผลการวิจัย	261
ข้อเสนอแนะ	271
บรรณานุกรม	274
ภาคผนวก	284
ประวัติผู้วิจัย	300

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สถานการณ์ของยูวี เคระหนังสือ	220
2	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยม	225
3	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของ ครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมเนื้อหาความหมาย ของหนังสืออ่านประกอบ	227
4.	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมเนื้อหาความจุประสงค์ของ วิชาสังคมศึกษา	228
5	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามความคิดเห็นของ ครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมการเขียน	230
6	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตย ตามความ คิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยม	231
7	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยตามความคิด เห็นของ ครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมเนื้อหาความหมายของหนังสืออ่าน ประกอบ	233
8	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยตามความ คิดเห็นของ ครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมเนื้อหาความจุประสงค์ของวิชา สังคมศึกษา	234
9	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง การปกครอง ระบอบประชาธิปไตยตามความ คิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยมการเขียน	236
10	การวิเคราะห์หนังสือ เรื่อง เที้ยวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา ตาม ความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในค่านิยม	238

11	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องเหยี่ยวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา ตาม ความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามความหมาย ของหนังสืออ่านประกอบ	240
12	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องเหยี่ยวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา ตาม ความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามจุดประสงค์ของ วิชาสังคมนิยม	241
13	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องเหยี่ยวอเมริกาเหนือ สหรัฐอเมริกา ตาม ความคิดเห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานาสื่อการเขียน	243
14	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องหนุ่มชานา ตามความคิดเห็นของครู สังคมนิยมที่ใช้ในคานารูปเล่ม	244
15	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องหนุ่มชานาตามความคิดเห็นของครูสังคมนิยม ที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามความหมายของหนังสืออ่านประกอบ.....	246
16	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องหนุ่มชานาตามความคิดเห็นของครูสังคมนิยม ที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามจุดประสงค์ของวิชาสังคมนิยม	247
17	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องหนุ่มชานาตามความคิดเห็นของครู สังคมนิยมที่ใช้ในคานาสื่อการเขียน	249
18	การวิเคราะห์หนังสือเรื่อง ชานาทะเลในเมืองไทย ตามความคิด เห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานารูปเล่ม	251
19	การวิเคราะห์หนังสือเรื่องชานาทะเลในเมืองไทย ตามความคิด เห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามความหมายของหนังสือ อ่านประกอบ	253
20	การวิเคราะห์หนังสือเรื่อง ชานาทะเลในเมืองไทย ตามความคิด เห็นของครูสังคมนิยมที่ใช้ในคานาเนื้อหาตามจุดประสงค์ของวิชา สังคมนิยม	254

การวางท

หน้า

- 21 การวิเคราะห์หนังสือเรื่อง ชาน้ำทะเลในเมืองไทย ตามความคิด
เห็นของครูสังคมนักศึกษาผู้ใช้ในกานดัดการเขียน 256

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย